

Een universeel welvaartsdivident

Het is ieders goed recht om vermogend te zijn en wegen te vinden om kapitaal te laten renderen. Dat past binnen ons liberale bestel. De een wérkt voor zijn geld en de geluksvogel laat het geld vóór zich werken. Het hangt ervan af in welke wieg je geboren bent. Onrecht ontstaat pas als de vermogensbezitter de dans weet te ontspringen en alle belastingdruk bij de werknemer gelegd wordt.

En zo werkt ons systeem!

Econoom Bas Jacobs rekende voor dat de gemiddelde belastingdruk op kapitaalinkomen circa 9 procent en die op arbeidsinkomen circa 40 procent bedraagt. Het zou veel eerlijker zijn om **alle** inkomsten, onverschillig of ze uit arbeid, kapitaal of vermogen afkomstig zijn, op een vergelijkbare manier te belasten.

Dat vermogen, dikwijls vergaard zonder noemenswaardige inspanning, zo laag wordt belast is onbegrijpelijk. Niet alleen uit moreel oogpunt maar ook vanwege de noodzaak tot zelfbescherming van deze groep. Hoe groot is immers het risico dat de aanzwellende massa kansarmen op agressieve wijze hun fair share gaan halen?

Als het belastingpercentage in 2020 op alle kapitaal- en vermogensinkomsten 35 procent zou hebben bedragen, dan had de Staat circa 150 miljard aan belastinginkomsten in plaats van de schamele circa 40 miljard euro ontvangen. Die jaarlijkse extra inkomsten voor de Staat zouden aangewend kunnen worden voor verlaging van de Inkomstenbelasting met gemiddeld 5 à 10 procent.

Maar nog rechtvaardiger zou het zijn om de extra belastingopbrengsten aan te wenden voor een welvaartsdividend, zoals ik een belastingvrije uitkering voor alle volwassen Nederlanders zou willen noemen. Dan profiteert iedereen in dezelfde mate, dus inclusief de huidige minimumloners en bijstandontvangers, die over hun schamele inkomsten nu per saldo nagenoeg geen belasting betalen en dus niets opschieten met belastingverlaging.

Met een welvaartsdividend, in de orde van 1.500 euro per maand voor een alleenstaande, 2.500 voor een stel zonder, en 3.000 euro met kinderen, zouden alle toeslagen, uitkeringen, heffingskortingen en aftrekposten afgeschaft kunnen worden. Tevens zouden AOW, studiefinanciering, bijstand, etc, inclusief het miljarden verslindende controlesysteem en participatie-industrie, kunnen vervallen.

Volgens het NIBUD zou dit een totale besparing van ruim 150 miljard euro per jaar opleveren.

Bij het bestaan van zo'n welvaartsdividend zou een vlaktaks van 50 procent voor de inkomstenbelasting verantwoord zijn, waardoor de fiscus nog eens 30 miljard euro aan extra belastingopbrengsten zou ontvangen. Beoogd welvaartsdividend zou de Staat naar schatting 245 miljard euro per jaar kosten, maar de genoemde besparingen en extra inkomsten leveren in totaal circa 290 miljard euro per jaar op.

Zouden de vermogenden niet nog zorgelozer van hun rijkdom kunnen genieten als de rest van de samenleving gevrijwaard is van armoede en voldoende bestaanszekerheid heeft? En zouden de ondernemers onder hen niet blij moeten worden bij de gedachte dat veel mensen meer te besteden krijgen? En zouden de neoliberalen, die het begrip liberalisme verengd hebben tot vrijheid om ongehoord te graaien, niet gaan inzien dat het leven echt om iets anders draait dan wel of niet financieel vermogend te zijn?

Jan Soons

Naar aanleiding van de prijsvraag bij "Sander en de kloof" (TV-reeks van de VPRO in 2021/2).

Soons legt dat uitgebreid uit in zijn boek: ***Uit het neoliberale moeras*** naar een economie die dienstbaar is aan de mens.